

16.03.2004

К-број 792/o2.

ЗАПИСНИК О ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ

Састављен пред ВЕЋЕМ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ, дана 16. марта 2004 године у кривичном поступку против окривљеног ЦВЈЕТАН САШЕ због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, по оптужници ОЈТ из Београда Кт.бр. 1273/o2.

ПРИСУТНИ СУ:

Председник већа-судија,
Биљана Синановић

Заменик ОЈТ-а,
Ружица Јанић

Члан већа-судија,
Оливера Анђелковић

Чланови већа-судије
поротници

Пајовић Ивица
Николић Нада
Ракић Ђубиша

Окривљени:
ЦВЈЕТАН САША

Записничар,
Слободанка Недељковић

Браниоци:
Адв. Борђе Калав
Адв. Горан Родић

Почето у 10 часова
Главни претрес је јаван

Констатује се да су приступили Заменик ОЈТ Ружица Јанић, окривљен Цвјетан Саша, брањоци окривљеног адвокати Ђорђе Калав и Горан Родић, пуномоћници оштећених Наташа Кандић и адвокати Драгољуб Тодоровић и Теким Вокшић.

Није приступио адвокат окривљеног адвокат Илија Радуловић, а по изјави његовог приправника Грбовић Радована бранилац је спречен због проблема са аутомобилом те неће приступити данас на главном претресу.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес настави.

НАСТАВАК РЕЧИ СТРАНАКА

Бранилац окривљеног адвокат Горан Родић изјављује да је прошло пет година од трагичног догађаја његову суштину а то је у стари расветљавање онога што се дододило није ни данас могуће решити. Ово пре свега због тога што су надлежни органи и то полиција истражни судија у самом почетку вођења кривичног поступка пропустили да ураде битне ствари као што је проналажење и вештачење оружја муниције чаура које су пронађене на лицу места њихово поређење, вештачење повреда код повређених лица утврђивање тачног броја тела која су затечена на лицу места и њихова идентификација. Међутим, оно што је тада пропуштено не може се надокнадити а сматра да окривљени Цвјетан Саша плаћа цех за све оне пропусте које су надлежни учинили. Сматра да претераним похвалама и ласкањем судском Већу оштећени у ствари желе да одврате суд да донесе одлуку која њима одговара, док са своје стране указује на пропусте које је учинило ово судско Веће. То је пре свега препознавање које је извршено супротно одредбама ЗКП. Наиме, требал оје у ниу за препознавање да буду особе које су сличног изгледа окривљеном, што није учињено. Том приликом суд је погрешн поступио као и касније у току претреса кад је искључио јавност, а пуномоћник оштећених адвокат Драгољуб Тодоровић нарушио је дужност чувања тајне и изнео у јавност податке које је сазнао на главном претресу на коме је јавност била искључена. На овакво непоштовање није реаговао ни присутни тужилац нити суд. Погрешно је суд поступио када је искључио јавност ради читања извештаја МУП-а Републике Србије, јер тај извештај не садржи податке који су проглашени тајном нити су ти подаци степеновани врстом тајне. Супротно томе требало је омогућити јавности да чује садржину извештаја МУП-а. Указује на то да уколико би сада анализирао исказе сведока

датих на главном претресу где је била искључена јавност, тада би се морала поново искључити јавност са главног претреса. у својој завршеној речи представник оштећених прозивао је Милошевића и Ђешеља који немају никакве везе са овим догађајем а сматра да је ово позивање учињено једино због тога да би се окривљени Цвјетан Саша изједначио са овим људима и учинио персонификацијом зла. У недостатку других доказа и тужилац и пуномоћници оштећених вељичају незаконите поступке Истражног судије. Ради се о Истражном судији који је приликом саслушања пред Окружним судом у Прокупљу два пута бежао од суочења са записничарем којој је избегавао да погледа у очи и све због тога да би избегао истину. Истражни судија није безгрешан његови поступци сес могу процењивати и због тога је суд извршио пропуст што није поново саслушао Истражног судију и записничарку Радицу Маринковић. Тако би се могло утврдити да записник који је сачинио Истражни судија је био сачињен уз апсолутну битну повреду одредаба кривичног поступка јер је сачињен супротно одредбама Закона о кривичном поступку. Указује на то да се сви докази све што је урађено у току поступка налази у списима предмета и оно што је садржина записника може довести само до коначног ослобођења окривљеног. Јако је од догађаја који је предмет оптужбе прошло доста времена и списи предмета постали обимни, може се уочити права истина. На главном претресу саслушани су инспектори Кликовац и Опарница који су узимали изјаве од окривљених након више од месец дана од догађаја а при томе су имали скицу лица места, шест фотографија, записник о увиђају Истражног судије Мијата Бајовића и извеснија о 19 тела транспортуваних болници у Приштини. Никакве друге информације ови полицајци нису добили ни од својих колега. Они нису одлазили на место догађаја, нису тражили оружје, нити тражили вештачење нису идентификовали жртве, нису обавили информативни разговор са осталим "НН лицима" што су све били дужни учинити, а заједничко им је и то да никада нису радили на великим предметима вишеструког убиства као што је овде био случај. Приликом разговора са окривљеним они су стално били у контакту са генералом Збиљићем кога и окривљени спомиње и наводи да су га полицајци обавестили о томе да је он тврда кост. И поред свих недостатака ови полицајци су брзо успели да реше случај окривљених Цвјетана и Ђемировића не тражећи остале учеснике и налазећи жртве у окривљенима. Што се тиче ових делова њихових исказа они су углавном сагласни. У њиховим исказима међутим постоји битна разлика која се огледа у опису начина како су узимали и сачињавали изјаве. Ако је инспектор Опарница навео да су окривљени писали изјаве сами и својеручно, да су их инспектори само граматички кориговали. За разлику од тога инспектор Кликовић навео је да су они изјаве окривљених откуцали на основу казивања

„изјаве казивања окривљених па им изјаве прочитали пре него што су и окривљен потписали. Ова битна разлика указује на начин рада полицајца и њихову ефикасност. Што се тиче других полицајца а то су Анастасијевић и Јанковић који су били криминалистички техничари од којих се очекивало да изврше увиђај указује на то да су њихови искази различити у погледу броја чаура које су пронашли времена када су чауре пронађене и њихове распрострањење различитог броја лешева пронађених у дворишту која спомињу. Како су ови инспектори рекли да је пронађено 14 лешева, док је Истражни судија у записнику о увиђају констатовао да је било 11 лешева а приликом саслушава на главно м претресу оставио могућност да је уписао неки леш више или мање. При свему томе у извештају о обдукцији пише да је пронађено 19 лешева са различитих места, са различитим временом наступања смрти. Након свега овога Истражни судија је дана 24.05.1999 године испитивао окривљеног у присуству поменутих полицајца а у отсуству по Закону обавезног браниоца. Такав зapisник је неважећи мора се издвојити и на њему се не може засновати судска одлука. Након сачињавања тог записника Исти Истражни судија поново испитује окривљеног сачињава записник од 18.07.1999 године. У овом записнику на првој страни нема никаквих података а нема ни имена ни записничара и Истражни судија саслушава на главном претресу који нема одговор на сва та питања. У сам записник убачена је страница са обрасцем на којој се затим наставља испитивање окривљеног а пре те убачене странице стоји потпис окривљеног и Истражног судије и констатација да нема примедби, па би се стекао утисак да је записник закључен. И на крају записника о испитивању убацује се након потписа окривљеног текст да нема примедби, што се не може чинити јер се примедбе или констатација да их нема морају унети пре потписивања. Истрага која је следила била је веома спосра и никако одрађена па то ипак није било сметња тужиоцу у Прокупљу да подигне оптужницу да би окривљени Џеветан Сашу и Демировић Дејана за кривично дело ратног злочина. Ова оптужница је можда и гора од записника који је сачинио судија Бајовић. Када се упореди оптужница тужиоца из Прокупља и нова оптужница види се да је нова оптужница сасвим незнатно измењена а да у ствари садржи исте оне недостатке које је садржала и претходна. Пре свега у оптужници није назначен о место где је кривично дело било извршено, не помиње се улица Рахмана Морине бр. 7, где је Истражни судија констатовао да је пронашао 11 лешева. Наводи се такође да је окривљени ушао у кућу и извршио претрес при чему нема адресе те куће, незна се ни одакле је изашла група жена и деце. У оптужници је наведено да седогађај одиграо за време рата и оружаног сукоба са припадницима наоружане организације ОВК. Ни један закон не познаје термин наоружане организације, па се ова

организација није могла на тај начин навести у оптужници. У оптужници је такође наведено да је окривљени испалио рафал из пушке и лишио живота 14 лица, док у записнику о увиђају стоји да је на лицу места пронађено 11 лешева. Недостаци из оптужнице надокнађују се неистинама из образложења у коме између осталог стоји да је настрадало 16 лица, да је у истрази доказано да су окривљени извршили кривично дело које им је стављено на терет. Није јасно на основу којих доказа оптужница тврди да је окривљени убио 14 и ранио 5 људи. У новој оптужници убачене су одредбе Међународних конвенција и допунских протокола при чему ни тужилац ни пуномоћници оштећених се ни једном речју у својим завршним речима нису обратили суду да објасне на шта се ове конвенције односе и на који начин се повезују са кривичним делом. Указује на то да Међународно право не познаје "време рата" како је наведено у оптужници већ само оружани сукоб који може бити међународног или унутрашњег карактера. Ни једна оптужница из Хага не садржи термин време рата и сматра да се ради о непрецизности у оптужници. Сматра такође да не постоји оружани сукоб са ОВК већ само оружани сукоб са Коалицијом НАТО. Пре свега због тога што ОВК није војна снага, нема средстава, нема територије под контролом и нема све оне одлике државе које би морала имати кад би се сматрала страном у оружаном сукобу. Дејства ОВК могу имати само обележја тероризма или бандитизма па се у сукобу са оваквом организацијом не може применити Међународно хуманитарно право. Посто се не може применити Међународно хуманитарно право то онда нема места и примени Женевских конвенција ни протокола. Стога нема елемената кривичног дела ратног злочина које је окривљеном стављено на терет а нема ни доказа да је окривљени извршио радње које су у оптужници описане. Поред кривичног дела ратног злочина парадоксално је да се окривљеном ставља на терет кривично дело тешке крађе. Окривљени је наравно у ратном стању како пише у оптужници био војник који је наравно био задужен пушком и налазио се у подручју ратних догађања. Због тога му се држаје пушке и улазак у кућу са њом не може ставити на терет као елемент кривичног дела тешке крађе. Да би пиштољ који је предмет овог кривичног дела био одузет онда се морао налазити у нечијем притељању али тужилац нема одговора на питање од кога је пиштољ одузет. Коначно у оптужници је наведено да је пиштољ одузет претресом стана окривљеног шт оје нетачно јер је пиштољ одузет од окривљеног па је апсурдно да се окривљен ставља на терет и неовлашћено држаје оружја. То је оно што се у пракси иначе ради уколико нема доказа за основно кривично дело да би се оваквим кривичним делима покрио притвор. Коначно указује и на проблеме за које сматра да је овај суд

имао у погледу састава Beća, а обзиром да се ради о веома озбиљном и тешком кривичном делу требало је да овај предмет има приоритет у раду и да се обезбеди и резервни судија који би пратио ток главног претреса, да би се главни претрес могао несметан одвијати. Обзиром да се свес што је урађено налази у списима да из свега тога нема доказа да је окривљени извршио кривично дело предлаже да суд окривљеног ослободи од оптужбе.

Окривљени Цвјетан Саша у завршној речи изјављује да му је као човеку и војнику жао због ~~вијера~~ што се догодило на срадалим цивилима и њиховим породицама. Убиство цивила лично сматра монструозним злочином за који неби могао оправдати никог. Истиче а он лично никада није пуцао у цивиле и и у децу. Жели да објасни околности које су довеле до тога да буде оптужен за ово кривично дело. Указује пре свега на политичку позадину овог оптужења сматрајући да је владајућа структура насиљно покренула поступак за ратне злочине јер је било потребно да се вођењем овог поступка у ствари заташка овај злочин. С тим у вези 17.05.1999 године био је одржан састанак Слободана Милошевића и генерала Васиљевића на коме је одлучено да се хитно пронађе кривац према коме би био покренут поступак ради замајавања светске јавности. Одабрани су он и окривљени Демировић због тога да би се заташкали прави кривци. Ово је чињено у односу на њих двојицу због тога што су они тих дана били у Подујеву а по повратку из Подујева Миладин Кострешевић тадашњи мајор МУП-а у Новом Саду понудио им је да формирају Специјалну јединицу у чијем би окриљем био Командант. Међутим, људи који су били против с формирања ове јединице и њихово формирање изабрали су њих двојицу ради фиктивног вођења поступка са ослобађањем. Дане 21.05.2001 године је ух апшен тако што је извршена његова отмица а пошто није жеleo да буде жртвено јагње коришћене су према њему све методе притиска и застсршивања то је и био разлог зашто га је Истражни судија саслушао у присуству два полицајца Опарнице и Кликовца без присуства његовог браниоца. Тада је под претњом ликвидацијом и обећањем да ће бити брзо пуштен уколико буде сарађивао прочитао откуцани текст који му је даст да прочита и једино што је могао да учини било је да потпише записник онако како се никада не потписује. У току овог кривичног поступка све време је тражио али Beće није хтело да саслуша и да прихвати сведоке злочина који се њему десио, а то су судија Мијат Бајовић, записничар Радица Маринковић тадашњи Управник затвора Александар Ђорђевић, Окружни јавни тужилац Мирослав Николић и тадашњи Председник Окружног суда у Прокупљу Бранко Никетић. После 26 дана истраге ослобођен

је због недостатка доказа. Тиме је задовољена владајућа структура а он је ваљда требало да буде срећан. Доласком нове власти појавиле су се и потребе са доказивањем пред међународном јавношћу да су наши судови способни да воде политичке процесе за ратне злочине када је поново саслушан од стране истог судије без браниоца али на срећу и без присуства полиције. Новембра месеца 2001 године приликом обиласка затвора Председник суда у Прокупљу Драган Тасић му је рекао да га је звао Владан Бастић и рекао да је тражио да се против њега поново покрене поступак. У односу на све ове околности овај суд је одбио да прихвати и да саслуша сведоке које је он предложио. Кривични поступак према њему започео је 9.11.2001 године и тада су и он и његови браниоци и јавни тужилац тражили да се овај предмет пребаци на надлежност Окружног суда у Београду због разних притисака који су вршен и на рад суда у Прокупљу а у којима је учествовао и Владан Батић. Њихови захтеви су тада одбијени али је новембра 2002 године на предлог Наташе Кандић делегиран суд у Београду због тога што суд у Прокупљу није испуњавао услове Наташе Кандић и Фонда за хуманитарно право. У току поступка пред овим судом у Београду овај суд није прихватио ни један предлог одбране за извођење доказа нити саслушање и једног сведока кога је одбрана предложила. Судијама који суде за ратне злочине Фонд за хуманитарно право организује разне семинаре које судије посечују а Тужилаштво се користи материјалом који добија од Фонда за хуманитарно право. Истиче да га нико не може убедити у непристрасност овога суда јер судија напушта судницу када се одлучује о предловима одбране . Овај суд је омогућио Фонду за хуманитарно право да врши самосталну истрагу, да преко медија врши притисак дајући изјаве у вези са суђењем, да преко медија даје информације објављује изјаве сведока који још нису саслушани у току поступка и на крају да доведе лажног сведока Стопарић Горана. Овај сведок је човек кога је Наташа Кандић заједно са полицијом уценила ратним злочином у коме је он учествовао, а с тим у вези мислим да се против њега и води кривични поступак али о томе не жели да шири причу. Председнику овог већа полицији су донели Стопарићеву изјаву у канцеларију пре његовог сведочења на главном претресу да би се на главном претресу глумило да Стопарић даје исказ добија полицијску заштиту а главни претрес напушта ушавши у аутомобил са Наташом Кандић. Истиче да је 28.03.1999 године као припадник Јединице Шкорпиони био у подручју ратних дејстава, да су тога дана сви албанци који су са њим били у контакту живи, а то је рекао и сведок РЕЏЕП Кастрати па у вези са исказом овог сведока напомиње да је у медијима другачије пренет његов исказ па из тога произилази да се ради о истој групи људи мада су у питању сасвим различита

лица. Преживеле жртве нису га препознале, јер није пуцао и није учествовао у том злочину. У току поступка описао је сваки свој корак у Подујеву тога дана и то су и сви сведоци потврдили да сви присутни у овој судници знају да он ово кривично дело није извршио. У притвору је већ 2,5 године због политичке воље власти која је хвала Богу отишла. О овом суђењу довољно је рекла и сама Наташа Кандић на главном претресу од 2.03. ове године када га је упитала "зашто штитите праве кривце". Поставља питање зашто се не суди лицу које је пуцало у Шефкату, а затим наставило да пуца и у остала лица јер је то лице довољно описала Саранда Богујевци. Указује и на то да држава даје привилегије судијама који суде за ратне злочине. Овим судијама, невладине организације представници Међународне заједнице, Фонд за хуманитарно право као пуномоћник оштећених финансирају разне семинаре у земљи и иностранству да би били мотивисани за овакава суђења. Указује на то да је завршио средњу и средњу Војну школу, да је учествовао у ратовима које је водила његова држава сматрајући да му је то дужност и да никада није пуцао у цивиле и децу а да у овом поступку не постоји ни један доказ да је извршио кривична дела и стога предлаже да га суд ослободи од оптужбе. Прилаже своју реч и у писменом облику.

Пуномоћник оштетених Наташа Кандић изјављује да жели да одговори на завршну реч бранилаца и окривљених и наводи: да је изразила жеље због тога што окривљени штити друга лица а да је и инспектора Опарницу питала како је дошло до тога да буде поднета пријава само против окривљеног Џвјетан Саше и Демировић Дејана. Сматра да је и у време претходног режима и посде да су постојала лица која су извршили кривичних дела а уживају заштиту. У овом случају мисли на Драгана Медића кога штити брат а и други људи и сматра да се то мора јавно рећи. Што се тиче Фонда за хуманитарно право он се бави документацијом ратних злочина и то у разговорима са жртвама злочина. Што се тиче питања постојања оружаног сукоба између ОВК и јединица безбедности Републике Србије на територији Косова указује на одлуку Жалбеног већа у случају Тадић и одлуку Окружног суда у Приштини. Уколико би се прихватило да није постујао оружани сукоб на територији Косова тада нико ни српске ни албанске националности неби могао бити оптужен за ратне злочине, а сигурно је да то Републичкој влади неби одговарало. Указује на то да су у свим оптужницама везаним за Косово оружани сукоби квалификовани као оружани сукоби унутрашњег карактера при чему нису важни они елементи које је навео господин Родић већ је важно да постоје сукоби између владиних снага и наоружаних група које су организоване и имају команду и

да су ти сукоби континуирани и да наоружане групе имају контролу над делом територије а за постојање ових елемената тог ОВК доказ је извештај МУП-а РС који је прочитан на главном претресу. Сматра да је у оптужници омашком наведена примена протокола I из Међународне конвенције јер се у свим овим случајевима примењује трећа женевска конвенција односно заједнички члан З заједничке конвенције и Протокол II. У оквиру оружаног сукоба могу постојати и терористички акти али то не значи да оружани сукоб не постоји.

Бранилац окривљеног адвокат Ђорђе Калањ за овим жели да појасни реплику госпође Наташе Кандић и објашњава да се оно нашта је окривљени имао примедби односи на главни претрес од 2. марта, а не на завршну реч Наташе Кандић.

Бранилац окривљеог адвокат Горан Родић изјављује да цени рад и труд пномоћника оштећених Наташе Кандић али сматра да се правници који су овде присутни дужни да одговоре на питања у вези са применом Међународних конвенција. Што се тиче команде над ОВК указује на то да је један од услова постојање цивилног ауторитета односно цивилне власти која пристаје а се обавеже на поштовање међународних конвенција. У сваком случају то је чињеница о којој ће се суд изјаснити а садржину дописа МУП-а Републике Србије не жели да коментарише јер је везан обавезом чувања тајне података сазнатих на главном претресу на коме је искључена јавност.

Окривљени Џвјетан САша изјављује да је у записнику о главном претресу није унето питање које је сада поменуо, а то је питање које је њему поставила Наташа Кандић а које је гласило зашто штитите праве кривце, само његов одговор који гласи ја штитим само себе и своје интересе. Указује и на то да му је Наташа Кандић нудила сарадњу, да је његовој породици чида је он чинио злочине у Вуковару, мада никада у Вуковару није био и никада на Косову није био. Што се тиче питања оружаног сукоба указује на то да је он завршио Војне школе, да се још 1994 године знао да на Косову постоје терористичке оружане формације које су биле и наоружане и биле на одговарајући начин структурисане. Међутим, то су и даље терористичке организације. Додаје и то да се Наташа Кандић састајала са Стопарићем Гораном који је са њом ишао у рибљи ресторант и пита се шта је Стопарићу понуђено. У осталом остаје при својој завршној речи.

Констатује се да више нема нико шта да изјави.

Главни претрес је завршен.

10...

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Пресуда ће бити јавно објављена дана 17.03.2004
године у 12 сати.

Довршено у 14,15 часова.

Записничар,

Председник већа-судија,